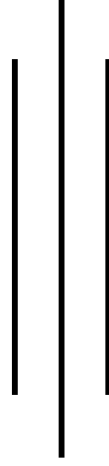
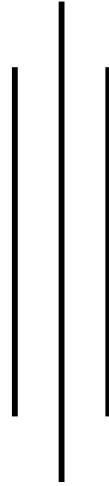

दुना टपरी उद्योग

औद्योगिक स्कीम

- परिचय र प्राविधिक पक्ष
- आर्थिक पक्ष

नेपाल सरकार
उद्योग मन्त्रालय
घरेलु तथा साना उद्योग विभाग
त्रिपुरेश्वर

दुना टपरी उद्योग

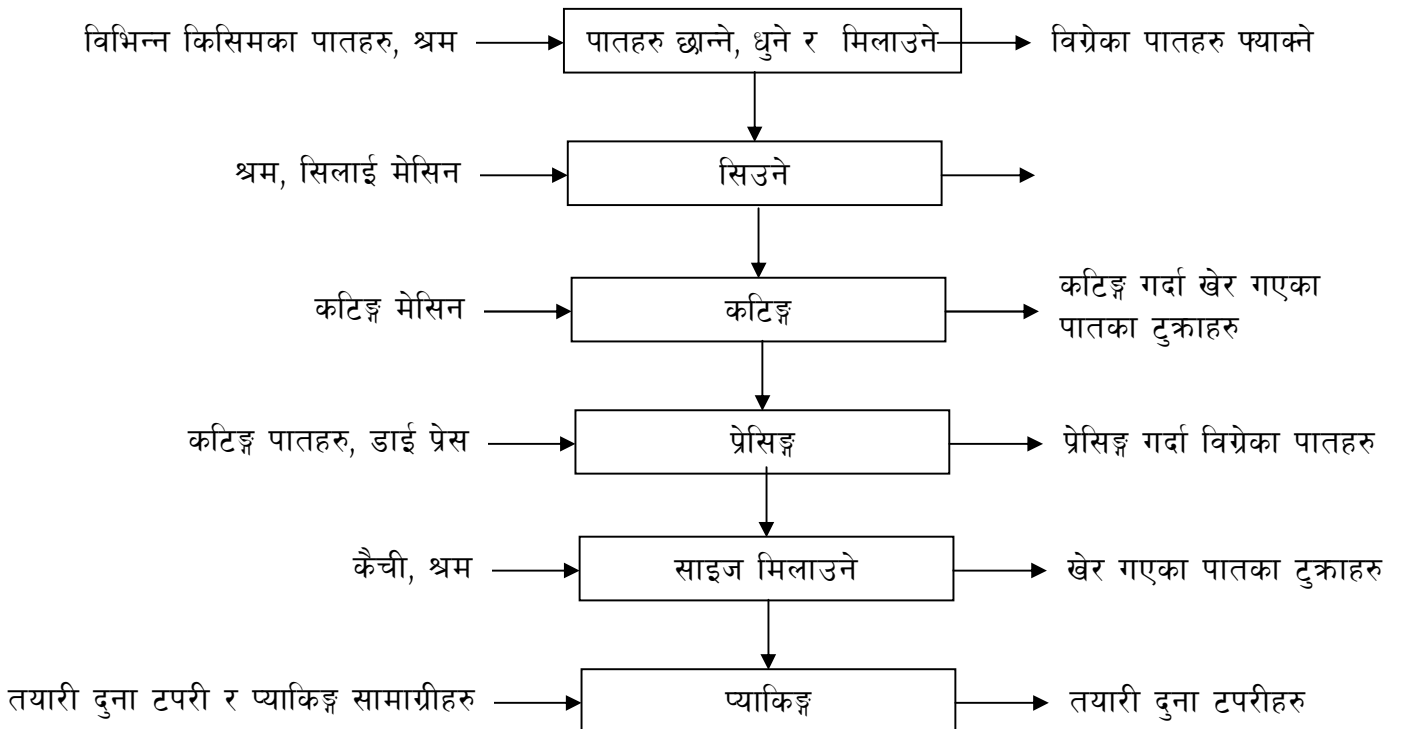
परिचय

हामी कहां पूजा, भोजहरु र समूहमा खाना खानु पर्दा खाना पस्किन पातको थाल र कचौरामा खाना वा सामग्रीहरु पस्किने चलन धेरै पहिले देखि चलि आएको छ । पातको थाल र कचौरालाई नै दुना टपरी भन्ने गरीन्छ । धेरै मानिसहरु लाई खाना खुवाउनु पर्दा धेरै नै थाल, कचौराजस्ता भाडाकुडांहरु चाहिने फेरी तीनलाई धुन मानिस र समय चाहिने तथा एक ठाउबाट बोकी अर्को ठाउमा लान भारी पनि हुने भएकोले विकल्पको रूपमा कागजका प्लेटहरु, सेरामिकका भाडां तथा पातबाट बनेका दुना टपरीहरु प्रयोग हुन थालेका हुन । यी सबै विकल्पहरु मध्येको दुना टपरी पात बाट बन्ने भएकाले शुद्ध मानिने भएकाले पूजामा पनि प्रयोग हुने गर्छन । दुना टपरी बनाउन चाहिने कच्चा पदार्थ सालका पातहरु हामीकहां सजिलै र सस्तोमा उपलब्ध छन् । साथै यो हाम्रो गाउघरमा पहिलैदेखि बन्दै आएकोले बनाउने दक्ष कामदारहरु पाउन गाह्रो पनि छैन । यो सजिलै बोकन सकिने, सस्तो शुद्ध र पर्यावरण मैत्री भएकोले सबैले मन पराउने भएकोले बजार अभाव छैन ।

बस्तु उत्पादन प्रकृया :

१. सालका पातहरु ठुला ठुला आकारका छान्ने । तीनलाई सफा पार्ने ।
२. छानिएका पातहरुलाई सिलाई मेशिनले एक आपसमा कपडा जस्तै गरी सिल्ने र कागजका सिट (रीम कागज जस्तै) तयार गर्ने ।
३. पातको सिलाई गरेर तयार भएको पातका ठुला सिटहरुलाई आफुलाई चाहिने साइजहरुमा कटरबाट काट्ने ।
४. काटिएका साना पातका सिटहरुलाई प्रेश मेशिनमा राखि चाहिएको आकार र साइजको डाइको सहायताले प्रेश गरी आकार दिने तथा अनावश्यक वा बढी भएका भागहरु लाई कैचीले काटी आवश्यक आकार र एकरास साइजका दुना टपरी तयार गर्ने ।
५. तयार दुना टपरीलाई आवश्यक संख्यामा (दर्जन वा सय) प्लाष्टिक वा कागजमा प्याक गरी बिक्री बितरण गर्ने

उत्पादन प्रकृया प्रवाह (Flow chart)

वातावरणीय पक्ष

प्रदूषणको किसिम

प्रस्तुत उद्योगबाट खास गरी निम्नानुसारको खेर पदार्थको निस्काशन वा प्रदूषणबाट वातावरणमा असर पार्न सक्ने देखिन्छ ।

सि.नं.	प्रदूषणको किसिम	निश्कासन हुने बस्तुहरू	रोकथामका उपायहरू
१	ठोस खेर पदार्थ	प्रयोग नभएका पात तथा प्याकिगं सामग्रीहरू	जम्मा गरी एक ठाउमा विसर्जन वा मल बनाउने
२	तरल खेर पदार्थ	पात तथा कोठा सफा गर्न प्रयोग भएको पानी	जम्मा गरी पठाउने
३	ध्वनी प्रदूषण	छैन ।	
४	वायु प्रदूषण	छैन ।	

सरसफाई

उत्पादनस्थल को दैनिक दुई पटक फिनाएल पानीले सरसफाई गर्नु पर्छ । मेशिन औजारहरूलाई प्रयोग गरेर काम समाप्त भएपछी सफा गरी औजारहरू सुरक्षित तरिकाले निर्दिष्ट स्थानहरूमा राख्नु पर्छ । फोहर मैलालाई तोकेको स्थानमा विसर्जन गर्नुपर्छ ।

कामदारहरूको स्वास्थ्य र सुरक्षा

कामदारहरूलाई आवश्यक मात्रामा र समय समयमा मास्क, पन्जा, एप्रोन तथा टोपी दिनुपर्छ । कामदारहरूलाई काम गर्ने मेशिन र प्रकृयाबारे जानकारी समय समयमा गराउनु पर्छ । कामदारहरूको स्वास्थ्य परीक्षण वर्षमा कम्तीमा एक पटक गराउनु पर्छ । बढी भारी सामान ओसार पसार गर्नु परेमा उर्पयुक्त गाडा वा साधनको प्रयोग गर्नुपर्छ । आवश्यक मात्रामा प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरू उत्पादन स्थलमा हरसमय राख्नु पर्दछ । कामदारहरूलाई स्वास्थ्य वा काम गर्दा लागेका अप्ठ्यारा बारे समय समयमा अन्तरक्रिया गरी पृष्ठपोषण लिनुपर्छ र आवश्यक सुधारहरू गर्नुपर्छ ।

ध्वनी प्रदूषण:

यस किसिमको उद्योगमा खासै ध्वनी प्रदूषण हुदैन । तर सिलाई मेशिन वा कटर चल्दा उत्पन्न हुने ध्वनीले कसैलाई असर गरेको लागेमा इयर प्लग दिनु पर्छ ।

ट्रेनिङ्ग:

१. कामदार कर्मचारीहरूलाई काममा लगाउनु भन्दा पहिला तीनलाई कार्यस्थल देखाई प्रयोग हुने मेशिन र प्रकृया बारे जानकारी तथा तहां रहेका सम्भावित जोखिम तथा असरहरू बारे जानकारी दिनु पर्छ ।
२. उद्योगमा विद्यमान जोखिमहरूबारे जानकारी दिएपछी त्यसबाट बच्ने उपाय तथा प्रयोग गर्ने साधनहरू र केही भएमा के के गर्ने र कसलाई सम्पर्क गर्ने जानकारी समेत दिनुपर्छ ।
३. नयां कामदारहरूलाई तीनले गर्नु पर्ने कार्यको जानकारी गराई पुरानाको निर्देशन अन्तर्गत राखी ट्रेनिङ्ग दिई केही समय कार्य गराउनु पर्छ ।
४. कामदारहरूलाई वर्षमा कम्तीमा दुई पटक उर्पयुक्त , उत्प्रेरणा दिने खालका आवश्यक विषयका ट्रेनिङ्गहरू दिनु पर्छ ।
५. सबै कामदारहरूलाई प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम दिनु पर्छ ।
६. कामदारहरूलाई नयां प्रकृया वा मेशिनहरूबारे बेला बेलामा आन्तरीक वा बाह्य तालिम दिनु पर्छ ।

अग्नी तथा विद्युतिय आकस्मिक घटना:

अग्नी तथा विद्युतिय आकस्मिक घटनाबाट बच्न र बचाउन उद्योगस्थलमा पर्याप्त र उपर्युक्त स्थानहरुमा अग्नी निवारक यन्त्र (Fire Extinguisher) तथा बालुवा र आगो निभाउन प्रयोग हुने भाडांहरु तथा उपकरणहरु राख्नु पर्छ । सबै कामदारहरुलाई अग्नी निवारक यन्त्रहरु प्रयोग गर्न सिकाउनु पर्छ । विद्युतीय लाइनहरु (electrical wirings) को चेकजाचं ६ - ६ महीनामा गर्नु पर्छ, प्रयोग हुने विद्युतीय स्विचहरु औद्योगिक किसिमका (spark proof) र पर्याप्त क्षमताका हुनुपर्छ ।

- १ परियोजनाको नाम
२ वार्षिक उत्पादन क्षमता

दुना टपरी उद्योग

दुना टपरी उद्योग	६०,०००	बण्डल १०० प्रति
------------------	--------	-----------------

- ३ कारखाना स्थापना हुने स्थान
४ वार्षिक काम गर्ने समय

शहरी क्षेत्रहरू र आसपासका यातायात, विद्युत, सुलभ क्षेत्र
दैनिक ८ घण्टा, वार्षिक ३०० दिन

५ कुल पूँजी लागनी		२,६८८,०००।००
क) चालु पूँजी	५००,०००।००	
ख) स्थिर पूँजी	२,१८८,०००।००	

६ वित्तिय संस्थाबाट ऋण		१,६१२,८००।००
क) दिर्घकालिन ऋण	१,३१२,८००।००	
ख) अल्पकालिन ऋण	३००,०००।००	

७ मुनाफाको प्रतिफल प्रतिशतमा		३३
क) कुल पूँजी लागनीमा		३३

८ पार विन्दु		
क) प्रतिशतमा		५१
ख) मूल्यमा		२,१२८,५५६।९०

९ मुनाफा		८७५,११६।००
क) वार्षिक आमदानी	४,२००,०००।००	
ख) वार्षिक खर्च	३,३२४,८८४।००	

१० रोजगारी	जनामा	जम्मा	१६
------------	-------	-------	----

दुना टपरी उद्योग

शहरी क्षेत्रहरू र आसपासका यातायात, विद्युत, सुलभ क्षेत्र

औद्योगिक स्कीम

स्थिर पूँजी विवरण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	१,१००,०००।००
१ जग्गा ०।५ रोपनी	५	आना	२०००००	१,०००,०००।००	
जग्गा विकास	१,०००,०००।००	प्रतिशत	१०	१००,०००।००	

२ निर्माण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	६३८,०००।००
क) कारखाना (सेड)	३००	वर्गफिट	७००	२१०,०००।००	
ख) गोदाम घर	३००	वर्गफिट	७००	२१०,०००।००	
ग) कार्यालय घर	२००	वर्गफिट	८००	१६०,०००।००	
घ) विद्युतिकरण				५८,०००।००	

३	मेशिन औजार	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	३००,०००।००
क)	प्रेस मसिन	१	वटा	२००,०००	२००,०००।००	
ख)	सिलाई मसिन	१	वटा	१५,०००	१५,०००।००	
ग)	कटर	१	वटा	५०,०००	५०,०००।००	
घ)	कैची	१०	वटा	५००	५,०००।००	
ङ)	विविध				३०,०००।००	

४	फर्निचर तथा फिक्सचर अफिस इकुपमेन्ट					१००,०००।००
५	उद्योग लगानी हुनु पूर्व खर्च					२५,०००।००
६	तथा उद्योग सुचालन हुन अघिको खर्च					२५,०००।००

७	सवारी साधन	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	(

८	कुल स्थिर पूँजी					२,१८८,०००।००
	चालु पूँजी विवरण	परिमाण	एकाई	जम्मा		५००,०००।००
क)	कच्चामाल मौज्जात	२०	दिन	८१,६६६।६७		
ख)	प्रशोधनमा रहने	२	दिन	१८,८८२।१३		
ग)	तैयारी माल मौज्जात	१५	दिन	१४१,६१६।००		
घ)	उद्योगो विक्रि दिन	२७	दिन	२५७,८३५।२०		
	चालु पूँजी लगानी				५००,०००।००	

कुल पूँजी लगानी	२,६८८,०००।००
कुल स्थिर पूँजी लगानी	२,१८८,०००।००
कुल चालु पूँजी लगानी	५००,०००।००

वार्षिक उत्पादन खर्च

स्थिर खर्च

१	ह्रास कट्टी	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	८१,९००।००
क)	भवन	६३८,०००।००	प्रतिशत	५	३१,९००।००	
ख)	मेशिन औजार	३००,०००।००	प्रतिशत	१०	३०,०००।००	
ग)	फर्निचर फिक्सचर	१००,०००।००	प्रतिशत	२०	२०,०००।००	
घ)	सवारी साधन	(प्रतिशत	१५	(

२	विमा १ प्रतिशतले (स्थिर मूल्यमा जग्गाको मूल्य बाहेक)					१०,८८०।००
---	--	--	--	--	--	-----------

३	ब्याज दिर्घकालिन ऋण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	१७०,६६४।००
		१,३१२,८००।००	प्रतिशत	१३	१७०,६६४।००	

४	अप्रत्यक्ष कर्मचारी	परिमाण	एकाई	दर	वार्षिक	
क)	ब्यबस्थापक	१	जना	१५०००	१८००००	४६८,०००।००
ख)	लेखापाल	१	जना	१००००	१२००००	
घ)	पाले पियन	१	जना	५०००	६००००	
	उत्प्ररणा भत्ता, थप भत्ता				१०८०००	

५	कार्यालय खर्च					१५२,८००।००
क)	मसलन्द छपाई अफिस समान				२०,०००।००	
ख)	भत्ता परिवहन				५०,०००।००	
ग)	मर्मत संभार				२५,०००।००	
घ)	दस्तुर महशुल				१०,०००।००	
ड)	भैपरी तथा अन्य				२५,०००।००	
च)	स्थिर विद्युत खर्च	१०	केभिए	१९०	२२,८००।००	

६	लेखा परिक्षण					१५,०००।००

७	कुल स्थिर खर्च					८९९,२४४।००

चल खर्च विवरण

८	कच्चा माल	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	१,२२५,०००।००
क)	पात			Rs 0.2/Plate	१,२००,०००।००	
ख)	प्यकजिड सामाग्री				२५,०००।००	

९	प्रत्यक्ष कामदार	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	७९२,०००।००
क)	सुपरभाइजर	१	जना	१०,०००।००	१२०,०००।००	
ख)	दक्ष कामदार	२	जना	७,०००।००	१६८,०००।००	
ग)	अर्धदक्ष कामदार	४	जना	५,५००।००	२६४,०००।००	
घ)	अदक्ष कामदार	६	जना	५,०००।००	३६०,०००।००	

१०	उत्पादन तथा अन्य खर्च	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	१६८,६४०।००
क)	विद्युत	१९२००	युनिट	६।७	१२८,६४०।००	
ख)	पानी				१५,०००।००	
ग)	मर्मत सम्भार				१०,०००।००	
घ)	जगेडा पार्ट पूर्जा आदी				१५,०००।००	

११	ब्याज अल्पकालिन ऋण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	२४०,०००।००
		३००,०००।००	प्रतिशत	१५	४५,०००।००	

१२	कुल चल खर्च					२,४२५,६४०।००

१३ कुल वार्षिक उत्पादन खर्च

३,३२४,८८४।००

	आम्दानी विक्री विवरण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	४,२००,०००।००
क)	पातको टुना र टपरी	६०,०००	बण्डल १०० प्रति	७०	४,२००,०००।००	

मूनाफा

८७५,९९६।००

वार्षिक बिक्रीबाट आम्दानी

४,२००,०००।००

वार्षिक उत्पादन खर्च

३,३२४,८८४।००

वित्तीय विश्लेषण ऋलक**पार विन्दु**

पार विन्दु प्रतिशतमा

५९

पार विन्दु मूल्यमा

२,९२८,५५६।९०

कच्चा माल मूल्य ९० प्रतिशत बढेमा

कच्चा मालको मूल्य

९,३४७,५००।००

कुल चल खर्च

२,५४८,९४०।००

कुल स्थिर खर्च

८९९,२४४।००

विक्रीबाट आम्दानी

४,२००,०००।००

पार विन्दु

प्रतिशतमा

५४

पार विन्दु कच्चा पदार्थको मूल्य ९० प्रतिशत घटेमा

कच्चा मालको मूल्य

९,९०२,५००।००

कुल चल खर्च

२,३०३,९४०

कुल स्थिर खर्च

८९९,२४४।००

विक्रीबाट आम्दानी

४,२००,०००।००

पार विन्दु

प्रतिशतमा

४७

प्रतिफल विश्लेषण

लगानीको प्रतिफल

प्रतिशतमा

३३

स्वलगानीको प्रतिफल

प्रतिशतमा

८९

नगद प्रवाह विश्लेषण

वर्ष	वार्षिक उत्पादन क्षमता प्रतिशतमा	विक्रीबाट आम्दानी
१ वर्ष	५०	२,९००,०००।००
२ वर्ष	६०	२,५२०,०००।००
३ वर्ष	७०	२,९४०,०००।००
४ वर्ष	८०	३,३६०,०००।००
५ वर्ष	९०	३,७८०,०००।००